

Trnavský samosprávny kraj

KNIŽNIČNÝ SPRAVODAJCA

Časopis pre verejné knižnice TTSK

Verejné knižnice TTSK v roku 2007

*Predseda TTSK Ing Tibor Mikuš
opäť oceňoval mimoriadne osobnosti*

*Prostriedky tvorivej dramatiky
v práci s literárnym textom pre deti*

*Nová služba pre nevidiacich
a slabozrakých v KJF v Trnave*

Prekliata Trnavská skupina

Knižný happening v Trnave

*Hľadá sa Kráľ čitateľov:
celoslovenský snem Kráľov čitateľov*

Z regiónov:

*Poznaj svoj región
Knižnica nielen o čítaní
Päť zázračných orieškov
Hľadá sa Dobšinský
Novinky z regiónu*

Ročník: 35
Číslo: 1
Trnava 2008

VEREJNÉ KNIŽNICE TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA V ROKU 2007

V roku 2007 bolo súčasťou knižničného systému Trnavského samosprávneho kraja (TTSK) 245 verejných knižníc, z toho: 1 regionálna knižnica s krajskou pôsobnosťou (Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave), 3 regionálne (Galantská knižnica v Galante, Záhorská knižnica v Senici a Zitnoostrovská knižnica Dunajská Streda), 12 mestských (Leopoldov, Piešťany, Hlohovec, Vrbové, Šamorín, Veľký Meder, Sereď, Sládkovičovo, Skalica, Gbely, Šaštín-Stráže, Holič) a 229 obecných knižníc.

Počet verejných knižníc v TTSK sa v roku 2007 nezmenil, nebola zrušená žiadna knižnica. Počet stagnujúcich knižníc (s neprofesionálnym zamestnancom) sa zvýšil o 2 knižnice, činnosť obnovila 1 knižnica (Prietržka, okres Skalica).

KNIŽNIČNÝ FOND

Knižničný fond verejných knižníc TTSK tvorilo spolu 2 072 405 knižničných jednotiek (kn. j). Z celkového počtu knižničných jednotiek bolo 536 479 odbornej literatúry (25,9 %), 912 367 kn. j. bola krásna literatúra pre dospelých (44 %), 109 964 kn. j. tvorila odborná literatúra pre deti (5,3 %) a 513 593 kn. j. (24,8 %) krásna literatúra pre deti.

Prírastok knižničného fondu získaný kúpou bol 27 143 kn. j., čo bolo o 4 366 viac ako v minulom roku. Prírastok vo forme knižných darov od občanov a inštitúcií bol 7 505 (-6 678) knižničných jednotiek. Priemerná cena 1 knižničného dokumentu, získaného kúpou v roku 2007, bola 237,62 Sk.

Celkovo bol v roku 2007 vo verejných knižniciach TTSK nakúpený knižničný fond v hodnote 6 449 665 Sk, čo je o 946 370 Sk viac ako v roku 2006.

Jedným zo zdrojov nákupu boli dotácie z grantového programu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. V roku 2007 MK SR rozhodlo, že finančné prostriedky z podprogramu 2.5 - Akvizícia knižníc, budú prioritne pridelené na doplnenie knižničných fondov obecných knižníc. Z tohto dôvodu neboli niektoré žiadosti, ktoré vypracovali regionálne a mestské knižnice, podporené.

Projekt na podporu nákupu nových kníh vypracovalo v TTSK spolu 37 knižníc, z toho 20 bolo úspešných.

Verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja získali v roku 2007 z grantového programu MK SR spolu 590 000 Sk, z toho regionálna knižnica (Galanta) 60 000 Sk, 217 000 Sk mestské knižnice a 313 000 Sk obecné knižnice.

Podľa odporúčaní IFLA by mali verejné knižnice ročne nakúpiť na 1 obyvateľa dokumenty v hodnote 35 Sk.

K 30. 6. 2007 mal Trnavský samosprávny kraj (podľa údajov Štatistického úradu SR) spolu 555 075 obyvateľov, podľa odporučení IFLA by mali verejné knižnice na nákup knižničného fondu vynaložiť ročne sumu 19 427 625 Sk. V skutočnosti bolo na nákup vynaložených len 33,2 % z odporúčanej sumy, 6 449 665 Sk, čo je menej o 12 977 960 Sk ako odporúča IFLA. Na 1 obyvateľa TTSK boli zakúpené nové knihy v hodnote 11,62 Sk (-23,38 Sk oproti odporúčaniam IFLA), čo znamená, že na 1 obyvateľa TTSK bolo v roku 2007 zakúpených 0,049 knižničných jednotiek.

Celkový prírastok v roku 2007 (získaný kúpou, darmi, výmenou, povinný výtláčok) prepočítaný na 1 obyvateľa TTSK, bol 0,063 knižničných jednotiek.

V roku 2007 verejné knižnice TTSK odoberali spolu 933 titulov periodík, čo bolo o 50 titulov viac ako v roku 2006. Z tohto počtu bolo 108 zahraničných titulov. Najväčší nárast odoberaných periodík bol zaznamenaný v okrese Trnava (+31).

VÝPOŽIČKY

Celkový počet výpožičiek vo verejných knižniciach bol 2 032 951 knižničných dokumentov, čo je o 6 459 výpožičiek viac ako v roku 2006.

Priemerný počet výpožičiek na 1 obyvateľa Trnavského samosprávneho kraja bol 3,66 výpožičiek (+0,01), každý registrovaný používateľ v roku 2007 zrealizoval priemerne 37,03 výpožičiek (+0,77).

Tendencia z minulých rokov, kedy výpožičky klesali, sa v roku 2007 nepotvrdila, počet výpožičiek vo verejných knižniciach TTSK bol v roku 2007 o 6 459 výpožičiek väčší.

Najväčší nárast výpožičiek bol v okrese Piešťany (+20 269) a v okrese Hlohovec (+7 914). Najväčší pokles výpožičiek bol zaznamenaný v okrese Trnava (-12 958).

Absenčné výpožičky vzrástli o 29 889 výpožičiek, najväčší nárast zaznamenali verejné knižnice v okresoch Piešťany, Dunajská Streda a Skalica, pokles oproti roku 2006 bol zaznamenaný v okresoch Trnava a Galanta.

Prezenčné výpožičky, napriek zvýšenému počtu odoberaných periodík v roku 2007, poklesli v 6 okresoch spolu o 23 430 výpožičiek, nárast zaznamenali len verejné knižnice v okrese Hlohovec.

Z celkového počtu 2 032 951 výpožičiek tvorili výpožičky periodík 15,76 %, čo je o 0,75 % menej ako v roku 2006.

REGISTROVANÍ POUŽÍVATELIA

Verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja v roku 2007 zaregistrovali 54 901 používateľov, čo je 9,89 % (-0,18) z celkového počtu obyvateľov TTSK.

V porovnaní s rokom 2006 bol zaznamenaný pokles o 988 používateľov a o 995 klesol aj počet detí do 15 rokov. Celkovo bolo zaregistrovaných 21 272 detí, čo predstavuje 38,75 % z počtu registrovaných čitateľov (-1,2 %). V roku 2007 v TTSK zaznamenal najväčší pokles registrovaných čitateľov (-827) a aj čitateľov do 15 rokov (-449) okres Galanta.

S cieľom využiť výpožičné a informačné služby navštívilo v roku 2007 verejné knižnice TTSK spolu 567 284 návštevníkov, čo je o 1 707 menej ako v roku 2006. **Každý obyvateľ Trnavského samosprávneho kraja navštívil v roku 2007 verejnú knižnicu, rovnako ako i v roku 2006, priemerne jedenkrát za rok.**

ĎALŠIE ČINNOSTI

Knižnice vynakladajú mimoriadne úsilie na to, aby sa prezentovali na verejnosti a priviedli ľudí do knižníc. Organizujú obrovské množstvo vzdelávacích a kultúrno-výchovných podujatí pre verejnosť.

Verejné knižnice TTSK zrealizovali v roku 2007 spolu 2 579 (+108) kultúrno-výchovných podujatí (z toho 779 bola informačná výchova) a 37 odborných kurzov a seminárov.

V edičnej činnosti sa knižnice orientovali na vydávanie regionálnych bibliografií, výberových bibliografických letákov k pripravovaným podujatiam a metodických materiálov na pomoc pracovníkom obecných knižníc.

KJF v Trnave vydáva dva razy do roka pre verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja časopis Knižničný spravodajca, regionálne knižnice vydávajú pre obecné a mestské knižnice vo svojej metodickej pôsobnosti dva razy do roka časopisy Knihovnícky obzor (Galantská knižnica) a Metodické listy (Záhorská knižnica a Žitnoostrovská knižnica).

Okrem odborných titulov knižnice vydávajú aj literárne časopisy na podporu literárnej tvorby a čítania detí: Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave vydáva časopis Čaruška a Galantská knižnica časopis Pod lupou.

KJF v Trnave vydala v roku 2007 pri príležitosti 80. výročia založenia zborník príspevkov **Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave 1927 – 2007**, propagačnú skladacku **Osobnosti hudobného života trnavského regiónu 2007**, personálne bibliografie **Miroslava Válka** a **Martina Branislava Tamaškoviča**. Na webovej stránke KJF je uverejnený **Kalendár výročí osobností trnavského regiónu 2007**.

Záhorská knižnica v Senici vydala v roku 2007 **Bulletin víťazných prác XXI. ročníka Literárnej Senice Ladislava Novomeského**, **Kalendárium regionálnych osobností**, **Bulletin zo župných osláv 190. výročia narodenia Jozefa Miloslava Hurbana v Hlbokom**.

V roku 2007 bol vydaný **Kultúrno-historický kalendár Trnavského samosprávneho kraja**, ktorý na požiadanie Trnavského samosprávneho kraja zostavila Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave v spolupráci s regionálnymi knižnicami.

Verejné knižnice TTSK vydali v roku 2007 spolu 75 edičných titulov, z toho 42 regionálne knižnice a 33 Mestská knižnica mesta Piešťany.

INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Z celkového počtu 245 verejných knižníc v TTSK je na internet pripojených 29 knižníc (+9). Internetové služby verejnosti umožňuje 29 knižníc so 100 počítačmi

prístupnými pre verejnosť (+23). V oblasti informačných technológií sa situácia vo verejných knižniciach veľmi zlepšila, najmä vďaka projektu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky **Verejný internet v knižniciach Slovenskej republiky**, do ktorého sa **zapojilo spolu 10 verejných knižníc TTSK**.

Sú to 3 regionálne knižnice: KJF v Trnave, Žitnoostrovná knižnica, Záhorská knižnica, 5 mestských knižníc: Hlohovec, Piešťany, Holíč, Vrbové, Gbely a 2 obecné knižnice: Orechová Pôtoň, Trstice. Tieto knižnice umožňujú návštevníkom **bezplatne využívať internet na 72 PC**.

Počet PC s prístupom pre verejnosť sa vo verejných knižniciach TTSK zvýšil od roku 2006 celkovo o 64. Počet PC s pripojením na internet sa zvýšil o 105 PC, z toho prístupných pre verejnosť je o 72 PC viac ako v roku 2006.

Vlastnú webovú stránku má 6 knižníc TTSK. Sú to:

- Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave: www.kniznicatrnavas.sk
- Galantská knižnica: www.galantskakniznica.sk
- Žitnoostrovná knižnica Dunajská Streda: www.kniznicads.sk
- Mestská knižnica Piešťany: www.kniznica.sk
- Mestská knižnica Skalica: www.kniznica.skalica.sk
- Mestská knižnica Gbely: www.gbely.sk

ZAMESTNANCI

Vo verejných knižniciach TTSK pracovalo v roku 2007 v prepočítanom stave 163,91 pracovníkov, čo je o 1,32 viac ako v roku 2006. Z toho 135,71 boli pracovníci vykonávajúci knihovnícke činnosti (+6,97) a 19,18 zamestnancov knižníc má vysokoškolské vzdelanie, čo je o 1,58 viac ako v roku 2006.

HOSPODÁRENIE

V roku 2007 boli celkové náklady na činnosť verejných knižníc TTSK 82 639 861 Sk (čo je v porovnaní s minulým rokom viac o 23 626 171 Sk).

Z toho 32 287 146 Sk tvorili mzdové náklady, čo bolo o 4 188 004 Sk viac ako v roku 2006. Priemerná mzda pracovníkov v roku 2007 bola 16 415,10 Sk, čo je o 2 013,20 Sk viac ako v roku 2006.

Na nákup knižničných fondov bolo vynaložených 6 449 665 Sk, čo je o 946 37 Sk viac. Na 1 obyvateľa TTSK boli zakúpené nové knihy v hodnote 11,62 Sk, čo je menej o 23,38 Sk oproti odporúčaniam IFLA. **Na 1 obyvateľa TTSK bolo v roku 2007 zakúpených 0,049 knižničných jednotiek.**

Na kapitálové výdavky bolo vo verejných knižniciach Trnavského kraja spolu vynaložených 1 875 487 Sk, čo bolo, v porovnaní s rokom 2006, o 7 119 213 Sk menej. Z toho na automatizáciu bolo vynaložených 476 000 Sk, čo bolo o 3 628 200 Sk menej ako v roku 2006.

Predseda Trnavského samosprávneho kraja Ing. Tibor Mikuš oceňoval mimoriadne osobnosti v kraji

Zastupiteľstvo i predseda Trnavského samosprávneho kraja sa rozhodli už druhý raz od vzniku TTSK oceniť najvýznamnejšie osobnosti spoločenského a kultúrneho života a najvýznamnejších predstaviteľov vedy, výskumu a umenia, ktorí sa zaslúžili o rozvoj trnavského kraja.

S potešením oznamujeme knihovníckej verejnosti, že medzi ocenenými boli opäť aj dlhoročné knihovníčky: riaditeľka Knížnice Juraja Fándlyho v Trnave PhDr. Emília Díteová (2002 – 2008) a Elena Mokrá, ktorá 40 rokov vedie Obecnú knižnicu v Križovanoch nad Dudváhom.

V roku 2007 získala pamätný list za dlhoročnú prácu knihovníčka Obcej knižnice Buková Rozália Kiripolská, ktorá knižnicu vedie od roku 1954.

PhDr. Emília Díteová (na obr.) získala Pamätnú medailu predsedu Trnavského samosprávneho kraja za celoživotnú prácu v oblasti knižničnej praxe a teórie, na-

koľko celý pracovný život (od roku 1969) aktívne pôsobila v oblasti kultúry a vzdelávania nielen na regionálnej, ale aj na celoštátnej úrovni.

V Knížnici Juraja Fándlyho v Trnave pracovala od roku 1972 do 31. januára 2008. Na svojom pracovisku prešla viacerými postami.

Vo funkcii vedúcej odboru výpožičných služieb sa jej úspešne podarilo realizovať mnohé nové činnosti a služby. Výrazný podiel má na vytvorení herne pre postihnuté deti a vytvorení podmienok pre pravidelnú návštevu týchto detí do knižnice na vyučovacie hodiny. Rovnako úspešne sa v tom čase vytvorilo hudobné oddelenie v historickej budove Domu hudby Mikuláša Schneidra-Trnavského.

Aktívne pracovala nielen v Národnej komisii pre služby pri Slovenskej národnej knižnici v Martine, ale i v mnohých ďalších poradných orgánoch a komisiách. Od roku 1969 pracuje v Spolku slovenských knihovníkov, od roku 2002 ako členka výboru SSK a aj ako predsedníčka Krajskej pobočky SSK v Trnave. Pod jej vedením krajská pobočka Trnava rozšírila svoju členskú základňu na 63 členov, t. j. počet členov sa zvýšil takmer o 200%. Jej zásluhou sa začalo s aktívnou činnosťou pobočky pre svojich členov. Každoročne organizuje výmeny skúseností knihovníkov nášho kraja do blízkeho zahraničia (Győr, Viedeň, Hodonín) i ďalšie vzdelávacie

akcie a priateľské stretnutia. Od roku 2002 až do jej odchodu do dôchodku pracovala ako riaditeľka Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave. Pod jej vedením sa podarilo knižnicu a jej činnosť dostať do popredia záujmu v médiách a tlači. Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave sa stala rovnocenným partnerom pri organizovaní veľkých celokrajských i celoslovenských podujatí (Libriáda—knížny salón 2006 a 2008) a knižnica získala mnohé ocenenia.

Pamätný list predsedu Trnavského samosprávneho kraja získala Elena Mokrá. Ako dobrovoľná knihovníčka vedie už 40 rokov, od 1. septembra 1968, Obecnú knižnicu v Križovanoch nad Dudváhom.

Ing. T. Mikuš odovzdáva Pamätný list E. Mokrej

ne získala finančné prostriedky z grantového systému MK SR na nákup nových kníh i na elektronizáciu knižnice.

Pôvodným povoláním je učiteľka, svoje bohaté skúsenosti z pedagogického pôsobenia využíva v rôznych formách práce i v knižnici.

Pod jej vedením knižnica dlhodobo dosahuje výborné výsledky vo svojej činnosti a patrí medzi najlepšie knižnice Trnavského samosprávneho kraja.

Zásluhou pani Eleny Mokrej i starostu obce Jána Vrábela, vďaka výborne spracovaným projektom, knižnica opakova-

ne získala finančné prostriedky z grantového systému MK SR na nákup nových kníh i na elektronizáciu knižnice.

Bc. Darina Kráľová, KJF v Trnave

Foto: archív KJF v Trnave (1), Ivan Krajčovič (2)

Dôležitá informácia pre knihovníkov

Podmienky Grantového programu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky na rok 2009 budú v tomto roku opäť zverejnené už na jeseň.

Záujemcovia môžu bližšie informácie získať na stránkach www.mksr.sk alebo www.infolib.sk a www.kniznicatrnavas.sk.

-red.-

VZDELÁVANIE PRE KNIHOVNÍKOV

Prostriedky tvorivej dramatiky v práci s literárnym textom pre deti

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave pripravila 12. mája 2008 pre pracovníkov verejných knižníc Trnavského samosprávneho kraja odborný seminár pod názvom **Prostriedky tvorivej dramatiky v práci s literárnym textom pre deti**. Určený bol

najmä pre knihovníkov, ktorí pracujú s deťmi.

Zúčastnilo sa na ňom 18 knižničných pracovníkov z regionálnych, mestských i jednej obecnej knižnice.

Seminár prebiehal v dvoch častiach: lektorkou teoretickej časti bola PaedDr. Dana Kollárová (na obr.) z Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity a na workshope sa okrem nej prezentovali aj spisovateľky a pedagogičky Paedr. Eva Kopúňková a PhDr.

Bohuslava Vargová.

V teoretickej časti seminára vo svojich prednáškach ***Kniha ako zdroj etických a estetických hodnôt a Tvorivá dramatika a výchova detského čitateľa*** vysvetlila PaedDr. Dana Kollárová hlavné metódy tvorivej dramatiky: metódu hra v role, čo je tvorivá dramatika, význam komunikácie a kontaktu.

V prednáške sa zamerala aj na ďalšie metódy tvorivej dramatiky: pantomimicko-pohybové, verbálno-zvukové, materiálovo-vecné a graficko-písomné formy práce s literárnym textom.

Využitie tvorivej dramatiky pri práci s detským čitateľom i používanie nových foriem práce videli účastníci seminára v druhej časti seminára, v herni pre deti, na workshope, na ktorom sa zúčastnilo aj šesťnásť detí zo školského klubu (na obr.).

V prvej ukážke PaedDr. Kollárová hravou formou naučila deti pravidlá správneho zaobchádzania s knihou, účastníci seminára mali možnosť na konkrétnej ukážke pozorovať, ako má vyzerať hlasné čítanie, ako sa v práci s deťmi dá využívať hlas, intonácia, pohyby, papier, ako výborne sa dá zapájať predstavivosť detí. Pri práci využívala najmä dynamické formy práce, pri ktorých sa deti veľa sa pohybovali.

Autorky kníh *Mačka v skryši tíši myši* a *Báseň Čarodejka* PhDr. Bohuslava Vargová, CSc. a PaedDr. Eva Kopúnková mali pri svojich prezentáciách trochu sťaženeú situáciu, nakoľko pracovali s tými istými deťmi. Vo svojom programe využívali bábky i plyšové zvieratká, ktoré sa deťom prihovárali, spievali a recitovali, aktívne zapájali deti do hry.

V diskusii sa účastníci vyjadrili, že seminár im „otvoril nové obzory“, získali nové podnety a inšpiráciu do ďalšej práce. Na záver mnohí vyjadrili želanie, aby sa podobné semináre konali aj častejšie.

Bc. Darina Kráľová, KJF v Trnave, foto: archív KJF v Trnave

Významné svetové a medzinárodné dni súvisiace s prácou knižníc

Január	4. 1. Svetový Braillov deň (WBU - Svetová slepecká únia)
	24. 1. Sviatok sv. Františka Salezského, patróna spisovateľov, novinárov a tlače
	28. 1. Medzinárodný deň bez internetu
Február	21. 2. Medzinárodný deň materinského jazyka (UNESCO)
Marec	3. 3. Deň boja spisovateľov za mier (Pen Klub)
	21. 3. Svetový deň poézie (UNESCO)
Apríl	2. 4. Medzinárodný deň detskej knihy
	18. 4. - 18. 5. Mesiac kultúrneho dedičstva
	18. 4. Svetový deň kultúrneho dedičstva (ICOMOS, UNESCO)
	23. 4. Svetový deň kníh a autorských práv (UNESCO)
	26. 4. Svetový deň duševného vlastníctva (WIPO - Medzinárodná organizácia duševného vlastníctva)
Máj	3. 5. Svetový deň slobody tlače (UNESCO, OSN)
	18. 5. Medzinárodný deň múzeí (ICOM - Medzin. výbor múzeí)
September	8. 9. Medzinárodný deň gramotnosti (UNESCO)
	od 6. 9. - 11. 9. Dni európskeho kultúrneho dedičstva (Rada Európy)
	26. 9. Európsky deň jazykov (Rada Európy)
	30. 9. Medzinárodný deň prekladateľov (FIT - Medzinárodná federácia prekladateľov)
	30. 9. Sviatok sv. Hieronyma, patróna tlmočníkov, knihovníkov, prekladateľov, učencov a archeológov
Október	štvrtý októbrový pondelok: Medzinárodný deň školských knižníc (IASL - Medzinárodná asociácia školského knihovníctva)

Nová služba pre nevidiacich a slabozrakých v Knížnici Juraja Fándlyho v Trnave

Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave už 25 rokov zabezpečuje v špecializovanom oddelení služby pre nevidiacich a slabozrakých. Hlavnou úlohou oddelenia je požičiavanie zvukových kníh a poskytovanie občianskych informácií nevidiacim a slabozrakým občanom v Trnavskom samosprávnom kraji. Okrem Slovenskej knižnice pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči, ako jediná na Slovensku, nevidiacim zasiela zvukové knihy aj poštou. Zásielkovú službu využívajú nevidiaci a slabozrakí aj v nitrianskom, trenčianskom a bratislavskom kraji.

Vedenie knižnice sa snaží vytvoriť aj z tohto oddelenia pracovisko s modernými technológiami, ktoré umožní nielen nevidiacemu pracovníkovi, ale aj všetkým záujemcom z radov nevidiacich a slabozrakých v okolí, prístup k elektronickým a digitálnym informačným zdrojom.

Minulý rok zakúpila Knížnica Juraja Fándlyho osobný počítač so všetkým potrebným vybavením – zvuková karta, JAWS - hlasový výstup, DVD-RW.

Nevidiaci pracovník PhDr. Július Bartek (na obr.) absolvoval školenia na ovládanie osobného počítača.

Vyhľadávanie na internete i prácu s počítačom dokonale zvládol a dnes môže školiť aj ďalších nevidiacich návštevníkov úseku zvukových kníh.

Koncom minulého roka Slovenská knižnica pre nevidiacich v Levoči sprístupnila prostredníctvom svojej webovej stránky Digitálnu knižnicu (DK): <http://www.skn.sk/dk>.

V Digitálnej knižnici sú uložené záznamy zvukových kníh vo formáte MP3, nevidiaci k nim má priamy prístup zo svojho domova alebo prístupového miesta pre nevidiacich v knižnici. Musí však byť registrovaným čitateľom SKN.

KJF v Trnave umožňuje nevidiacim a slabozrakým prístup do Digitálnej knižnice. Týmto chce umožniť nevidiacim a slabozrakým, ktorí nemajú pripojenie na internet a počítač, počúvať zvukové knihy z Digitálnej knižnice. Pracovník oddelenia, alebo sám nevidiaci, si stiahne zvukovú knihu na prenosné zariadenie. Najvhodnejší je prehrávač MP3 podporujúci formát WMA-DRM10, v ktorom sú zvukové knihy nahrávané. Nevidiaci potom môže priamo z prehrávača MP3 zvukovú knihu počúvať, kedy chce a kde chce. Nepotrebuje už ďalšie prehrávacie zariadenie.

Nová služba Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave pre nevidiacich a slabozrakých zrýchli celú cestu zvukovej knihy od nahratia v štúdiu až do prehrávačov nevidiacich používateľov a určite prispeje k zmenšeniu informačného deficitu zrakovo postihnutých spoluobčanov.

Bc. Jana Brliťová, KJF v Trnave, foto: archív KJF v Trnave

Prekliata Trnavská skupina

Trnavský samosprávny kraj - Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave v spolupráci s Divadlom Jána Palárika v Trnave a vydavateľstvom Columbus pripravili prezentáciu knihy ***Prekliata Trnavská skupina***. Podujatie sa uskutočnilo 13. júna v Divadle Jána Palárika v Trnave za účasti autora Ľubomíra Feldeka a jeho hostí.

Trnavskú skupinu tvorili básnici Ján Stacho, Ján Ondruš, Jozef Mihalkovič a Ľubomír Feldek. Názov „trnavská skupina“ vznikol prozaicky - traja zo spomínaného kvarteta pochádzali z Trnavy, zatiaľ čo Feldek bol Žilčan.

Zľava: J. Mihalkovič, E. Ondrejička, M. Jurčo, Ľ. Feldek

Skupina mala svoj ucelený a premyslene formulovaný program v oblasti poézie, umeleckého prekladu, tvorby pre deti a mládež.

Autorom myšlienky založiť literárnu skupinu bol Miroslav Válek, duchovným otcom programu bol Ján Stacho a do konkrétnej podoby program dotiahli Ján Ondruš a Ľubomír Feldek.

Stretnutie s legendami si nenechalo ujsť asi osemdesiat návštevníkov, v intímnom prostredí štúdia Divadla

Jána Palárika si Ľubomír Feldek a jeho hostia: Jozef Mihalkovič, Miroslav Cipár a Erik Ondrejička, zaspomínali na už nežijúcich priateľov a členov Trnavskej skupiny – Jána Stacha a Jána Ondruša.

Prekvapením pre všetkých bola autentická nahrávka rozhovoru z fonotéky Slovenského rozhlasu s Jánom Ondrušom, ktorého si aspoň takouto formou pripomenuli. Program moderoval Martin Jurčo. Verše básnikov Trnavskej skupiny recitoval Branislav Bajus, zhudobnené texty Ľubomíra Feldeka spievala Katka Feldeková s klavírnym doprovodom Ľuboša Šrámeke. Na záver sa konala autogramiáda a hostia pokračovali v diskusii počas malej recepcie v divadelnej kaviarni Thália.

Bc. Darina Kráľová, KJF v Trnave, foto: archív KJF v Trnave

Knížný happening v Trnave

Na čestnom mieste v riaditeľni Knížnice Juraja Fándlyho v Trnave pribudol pamätný plagát. Je ozdobený podpismi hostí druhého ročníka celoslovenského podujatia LIBRIÁDA – knížny salón 2008. Môžete tam nájsť autogramy 46 osobností - spisovateľov, vydavateľov, ilustrátorov, moderátorov, hercov i spevákov. Títo sa predstavili trnavskej verejnosti vo svojich programoch na hlavnom pódiu či na autogramiádach. Mnohých z nich sme mohli vidieť v priateľských rozhovoroch aj priamo v priestoroch výstavniska.

LIBRIÁDA - knížny salón 2008 bol naozaj sviatkom knihy. Trnavský samosprávny kraj, Mesto Trnava a Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave spojili svoje sily a v dňoch 27. a 28. marca 2008 sa v trnavskej Mestskej športovej hale podarilo pripraviť vskutku veľký knížny „happening“. Na výstavnisko i na všetky programy bol vstup voľný.

Hlavným cieľom tohto knížného veľtrhu bola podpora čítania, prezentácia najnovšej knížnej produkcie na Slovensku a prezentácia autorov slovenskej literatúry. Spokojných bolo aj 12 slovenských vydavateľov. Knihy predávali so zľavou až 50 %. Spokojní tak boli deti i dospelí.

Okrem nich svoju vydavateľskú produkciu prezentovali aj organizátori. Priestor pre propagáciu svojej činnosti mali trnavskí

vysookoškooláci, združení v Trnavskom literárnom klube, Klub filatelistov Tirnavia, Združenie umelcov Bon-Art. So záujmom návštevníkov sa stretol aj stánok Slovenskej knížnice pre nevidiacich Mateja Hrebandu v Levoči. Knihovníci predstavili aj svoju profesijnú organizáciu Spolok slovenských knihovníkov.

Rovnako pestrý bol aj program. Rozprávka bola témou besedy s Jánom Uličianskym vo štvrtok a na druhý deň predstavilo hudobné vydavateľstvo A. L. I. svoje najnovšie rozprávkové CD pod názvom *Hop a Skok*. Nechýbali ani súdičky. Živý a interaktívny bol aj program *Enviromentálne hry s Fifikom* v hlavnej úlohe s ilustrátorom Miroslavom Regitkom a redaktormi vydavateľstva Perfekt. Deti mali možnosť príjemne stráviť čas aj v tvorivých dielňach, ktoré pripravila pre nich Kalokagatia – CVČ. Niektoré sa zmenili na zvieratká a kvietky a svojimi pomalovanými tváričkami pripomínali pestrý knížny svet.

Nenudili sa ani tí celkom maličkí. V Trinástej komnate sa odohrávali malé divadiel-

ka v podaní Bohuslavy Vargovej a Evy Kopúnkovej. Autorky takto tvorivo priblížili deťom svoje knižky. Žiaci Základnej umeleckej školy na Hollého ulici v Trnave tu tiež odohrali 9 dramatisácií rozprávok. Deti sa bavili a ich rodičia či učiteľky si v pokoji mohli užívať program alebo nakupovať v stánkoch.

Nielen stredoškólakom boli určené stretnutia s historikom Pavlom Dvořákom a geografom a cestovateľom Františkom Kelem. Trnavčanov iste potešilo, že sa mohli stretnúť s autormi knižnej novinky *Trnava na starých pohľadniciach* Danielou Zacharovou a Milanom Kazimírom. Predstavil ich riaditeľ vydavateľstva Dajama Daniel Kollár. Otázkam zo strany obecnstva nebolo konca. V piatok popoludní si prišli na svoje aj milovníci poézie. V poetickom pásme „*Chlapec maľuje dúhu*“ herci Divadla Jána Palárika recitovali z tvorby majstra Milana Rúfusa. Ak hovoríme o poézii, tak účasť 200 pozorných poslucháčov je určite mimoriadne vec.

Poézia zaznela aj v poslednom programe celého knižného salónu, v ktorom sa predstavili autori trnavského regiónu. Stretnutie nieslo názov „*Všetky blízke bytosti*“ – podľa básnickej zbierky Zlaty Matlákovéj. Okrem nej sa na autorskom čítaní predstavili i Eva Jarábková-Chabadová, Eva Kopúnková, Mikuláš Jarábek, Peter Horváth a Zdenko Šimko. Určite ich mohlo byť ešte viac, pretože literárny život v Trnave je bohatý, autori sa stretávajú vo viacerých kluboch. Priestor na druhom ročníku LIBRIÁDY dostali tí autori, ktorí svoje knižné novinky uvádzali medzi čitateľov práve v Knižnici Juraja Fándlyho v Trnave.

Na hlavnom pódii sme privítali i známeho moderátora a redaktora Dada Nagya, ktorý uvádzal spisovateľky Emmu Tekelyovú a Máriu Hamzovú. Hovorilo sa o fenoméne ženský román na Slovensku, o inšpirácii i o pripravovaných knihách.

Nechýbali ani hudobné vystúpenia. Vo štvrtok na slávnostnom otvorení zožala veľký úspech vokálna skupina Fragile a v piatok popoludní potešila návštevníkov Dominika Mírgová a Michal Chrenko.

Súčasťou Libriády boli i autogramiády. Predstavili sme tu okrem hostí, ktorí vystupovali na hlavnom pódii, i ďalšie osobnosti. Boli to napr. spisovatelia Žilinskej odbočky Spolku slovenských spisovateľov, ilustrátorka Oksana Lukomska, autorka detských kníh Ľubica Suballyová, Anton Baláž, Bohuslava Vargová, Dušan Porubän, Ladislav Šmidák a ďalší.

Počas obidvoch dní trvania knižného salónu sa konala anketa o čítaní. Zapojilo sa do nej 1 319 respondentov, z toho bolo 879 detí. Každý deň hostia žrebovali a spolu 12 výhercov získalo knižné ceny.

LIBRIÁDA – knižný salón 2008 zatvorila svoje brány. Kniha sa na dva dni ocitla v strede záujmu verejnosti, najmä detí a mladých ľudí. Podujatie malo veľmi pozitívny ohlas, tak, ako aj jeho prvý ročník v roku 2006. Potešilo nás, že sa zvýšil záujem zo strany vystavovateľov i vyššia návštevnosť. Knižný salón 2008 navštívilo 3 415 ľudí, z toho bolo 2 087 detí. Organizátori sú presvedčení, že takéto úspešné podujatie sa podarí pripraviť opäť o dva roky.

Benjamína Jakubáčová, poverená riadením Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave, foto: B. Vittek

HEADÁ SA KRÁĽ ČITATEĽOV

Kráľ čitateľov v Dolnom Štáli

Dňa 23. apríla 2008 sa uskutočnilo miestne kolo súťaže Kráľ čitateľov vo Verejnej obecnej knižnici v Dolnom Štáli. Deti, žiaci miestnej základnej školy, súťažili v dvoch kategóriách rozdelených podľa veku. Deti vo veku do 10 rokov súťažili v vedomostiach o ľudových rozprávkach. Ich starší rovesníci mali súťažné otázky zo života Kráľa Mateja a o tom, ako sa orientovať v knižnici. Výhercom prvej kategórie sa stala Viktória Marcellová (10 rokov), v druhej kategórii Barbara Bazsóová (13 ročná). Okrem víťazov ocenili aj najaktívnejších čitateľov roka Vivien Kosárovú a Jonatána Orosa. Deti dostali vecné dary od Obecného úradu. Víťazom upiekla pani knihovnička krásnu tortu.

Helena Laczová, Žitnoostrovská knižnica

Kráľ čitateľov v Dunajskej Strede

Tohtoročný "Kráľ čitateľov" sa niesol v znamení slovenskej ľudovej slovesnosti. Školského kola sa zúčastnilo 42 žiakov z dvoch slovenských základných škôl. Otázky súviseli so životom a tvorbou Pavla Dobšinského a jeho rozprávkovou knihou *Trojruža*.

V mestskom kole súťaže, ktoré sa uskutočnilo 28. mája 2008 v priestoroch detského oddelenia Žitnoostrovej knižnice, sa zúčastnilo 20 piatakov.

Deti súťažili v rôznych oblastiach, mohli si vybrať z rôznych otázok a možností, ako napr. určiť, ktorý z výrokov je porekadlo, príslovie, hádanka alebo pranostika.

Titul *Kráľ čitateľov 2008* získala 11-ročná žiačka Dóra Müllerová zo ZŠ Smetanov háj, druhé miesto získala Michaela Horváthová a na treťom mieste sa umiestnil Robert Kiss. Všetci získali pekné knižné ceny. Kráľovná čitateľov 2008 získala okrem knihy aj korunku a možnosť zúčastniť sa celoslovenského snemu kráľov detských čitateľov v Martine.

Alžbeta Androvicsová, Žitnoostrovská knižnica

Celoslovenský snem kráľov čitateľov

V dňoch 19.- 21. júna 2008 sa v Martine uskutočnil Celoslovenský snem Kráľov čitateľov z celého Slovenska. Knižnicu Juraja Fándlyho reprezentovala Kráľovná čitateľov 14-ročná Zuzana Uργοšíková z Trnavy.

V Mestskej knižnici Hany Zelinovej vo Vrútkach sa vo štvrtok popoludní zišlo 22 kráľov čitateľov. Boli medzi nimi dievčatá i chlapci vo veku od 8 do 15 rokov. Svojich kráľov vyslali Bojnice, Čadca, Dunajská Streda, Košice, Krškovec, Malacky, Martin, Michalovce, Poprad, Rožňava, Senec, Trnava, Vranov nad Topľou,

Vrútky, Zvolen, Žilina a iné. Z vrútockej mestskej knižnice viedli naše kroky na Mestský úrad, kde si účastníci prezreli pamätnú izbu Hany Zelinovej a zároveň zasadali ako kráľovský snem, pričom spoločným výsledkom bolo vytvorenie posolstva, ktoré deti ponесú do svojich kráľovstiev. Vo večerných hodinách sa všetci zúčastnení presunuli do Martina. Putovanie večerným Martinom sme zavŕšili návštevou Turčianskej knižnice, kde bolo pre deti pripravené večerné čítanie rozprávok z diela Pavla Dobšinského a nocovanie kráľov detských čitateľov v oddelení pre deti Turčianskej knižnice.

V pondelok dopoludnia čakalo kráľov plné hľadisko detí v kine Strojár. Jednotliví kráľi predstavovali seba, svoje mestá i regióny. Popoludní sa celý sprievod kráľov presunul na konskom záprahu z Turčianskej knižnice do Múzea slovenskej dediny. Prechádzkou po múzeu sme sa vrátili o niekoľko desiatok rokov späť do dôb našich starých a prastarých rodičov. Folklorný súbor Turiec sa v tomto krásnom prostredí predstavil svojím programom, do ktorého prizval aj účastníkov nášho kráľovského sprievodu.

Vo večerných hodinách bolo pripravené stretnutie so spisovateľmi pre deti.

Pavla Kováčová, Gabriela Futová, Ondrej Nagaj a Igor Válek sa deťom nielen prihovorili, ale ich aj trochu vyspovedali, aby sa od nich dozvedeli, odkiaľ sú a ako sa stali kráľmi. Knižovníčky si zatiaľ vymieňali svoje skúsenosti z podujatí organizovaných pre deti vo svojich pôsobiskách.

Posledný deň sme si prezreli Turčiansku galériu a zapojili sme sa do tvorivej dielne. Odchádzali sme domov s výrobkami dotvorenými vlastnou šikovnosťou a ná-

páditosťou, ale i s dobrým pocitom, že naše deti čítajú, tvoria a zmysluplne využívajú svoj voľný čas. A veríme, že aj naďalej budú.

Už v pondelok 23. júna nám to potvrdili deti, ktoré zasadli do súťažných kresiel, lebo Knižnica J. Fándlyho hľadala nového kráľa. A veru aj našla.

Po piatich súťažných kolách zvíťazila a na prvé miesto sa prebojovala 14 – ročná Dominika Uhlíková. Korunovala ju Zuzana Urgošíková, ktorá si svoje milé kráľovské povinnosti veľmi statočne plnila a dobre nás reprezentovala. Dominika Uhlíková (na obr. s korunkou) je pripravená ju nasledovať...

Veronika Chorvatovičová, KJF v Trnave, foto: archív KJF v Trnave

Z REGIÓNOV

Poznaj svoj región

Záhorská knižnica v Senici v spolupráci s Miestnym odborom Matice slovenskej pripravila okresnú vlastivednú súťaž pre žiakov 2. stupňa ZŠ a 8-ročných gymnázií. Štvrtý ročník tejto súťaže sa uskutočnil 19. júna 2008 v Mestskom dome kultúry v Senici. Súťaž nadväzovala na predchádzajúcich osem ročníkov úspešnej súťaže *Senica – moje mesto*.

Súťaž bola dvojkolová, prvé kolo sa uskutočnilo na školách, súťažilo v ňom viac ako 2 000 detí, do druhého, celookresného kola, postúpilo desať 4-členných družstiev z každej školy.

Vo finále (na obr.) súťažili v troch oblastiach: história a osobnosti, príroda a súčasnosť, kultúra a šport.

Súťaž preukázala, že žiaci ovládajú históriu svojho regiónu, poznajú osobnosti, ktoré sa tu narodili a sledujú súčasné kultúrne i športové dianie v okrese, čo vlastne bolo i cieľom súťaže.

Na 1. mieste skončilo družstvo z I. ZŠ v Senici, na 2. mieste ZŠ Kúty a na 3. mieste III. ZŠ Senica. Všetci súťažiaci boli odmenení, víťazi získali ešte aj diplom a knižnú cenu.

V sprievodnom programe vystúpil tanečný súbor Bambuľky a finalistka súťaže POP Senica Paula Krajčiová.

Nás, organizátorov, potešilo poďakovanie od prítomných učiteľov za dobre organizáciu i obsahovo zvládnutú súťaž.

Alena Kulišková, Záhorská knižnica, foto Milan Soukop

Deň detí v Malých Dvorníkoch

Pri príležitosti Medzinárodného dňa detí pozvalo vedenie Základnej školy v Malých Dvorníkoch knihovníčku Žitnoostrovej knižnice, Martu Vojtekovú, ktorá organizuje pre deti tejto školy rôzne podujatia, propagujúce činnosť knižnice.

Aj v tento slávnostný deň sa „teta Marta“ venovala všetkým žiakom školy.

Čítali rozprávky, kreslili ich obsah, zahráli úryvky z prečítaného textu alebo súťažili v poznaní porekadiel a recitácii. Každý sa dobre bavil. Neskôr si spoločne pochutnali na „prekvapení“ dňa – na zmrzlínach.

Helena Laczová, Žitnoostrovská knižnica

Knížnica nielen o čítaní

Galantská knížnica organizuje aj v tomto roku sériu podujatí určených i širokej verejnosti. Návštevníci podujatí sa môžu stretnúť s rôznymi osobnosťami, ako sú Katarína Brychtová, Juraj Sarvaš, Ján Uličiansky, Tomáš Janovic.

Z oblasti politického života k nám na besedu so študentami stredných škôl zavítali europoslanci Monika Flašíková-Beňová a Árpád Duka-Zólyomi.

V rámci cyklu „Ženský hlas“ sme privítali známu herečku a moderátorku Katarínu Brychtovú. Moderátorka najsledovanejšieho programu Slovenskej televízie Pošta pre Teba nám porozprávala o svojej knihe *Pošta pre vás*. V knihe píše o zákulisí programu, o príprave relácie, o rôznych kuriozitách. Autorka sa vracia k najsilnejším príbehom, rozpráva, ako žijú účinkujúci dnes.

Ani v tomto roku sme nezabudli na obyvateľky Domu sociálnych služieb v Galante, pre ktoré sme pri príležitosti Dňa matiek pripravili pútavý kultúrny program. Osviežením podujatia boli drobné darčeky, ktoré venovali sponzori podujatia.

Medzi už tradičné podujatia pre deti patrí Večer s Andersenom (14. 3. 2008), na ktorom sa zúčastnilo 35 detí. Pracovníčky Galantskej knížnice pripravili zaujímavý program, ktorého súčasťou bolo i divadelné predstavenie a rôznorodé aktivity. Podujatie má už svoju tradíciu a je zamerané na zvýšenie záujmu detí o literatúru a čítanie.

Rovnako pútavým podujatím pre deti bolo aj literárne pásmo z tvorby Kristy Bendovej pod názvom Osmijankove rozprávky, ktoré bolo venované 85. výročiu jej narodenia. Výtvarné práce, ktoré deti na podujatí vytvorili, tvoria stálu výstavu vo vestibule Galantskej knížnice.

Stredoškólakom bolo venované poetické pásmo o živote a diele významného slovenského básnika Jána Smreka, pri príležitosti 110. výročia jeho narodenia. Podujatie moderoval i recitoval Juraj Sarvaš, známy slovenský herec, scenárista, režisér a zároveň osobný priateľ básnika. Ich osobné stretnutia v kaviarničkách a uličkách Starého mesta Bratislavy, poznanie života a prostredia, v ktorom básnik tvoril, v kombinácii s osobnosťou Juraja Sarvaša a jeho nenapodobiteľnou formou pretlačenia týchto zážitkov a skúseností publiku, umožnili vytvoriť veľmi príjemnú a inšpiratívnu atmosféru.

Galantská knížnica má v tomto roku pripravené ešte ďalšie zaujímavé podujatia, napríklad stretnutie s populárnym spisovateľom, textárom a dramatikom Tomášom Janovicom, stretnutie so známym spisovateľom pre deti Jánom Uličianskym, hlasné čítanie dospelých a detí pod názvom „Kniha v tráve“ alebo prednášku o živote a diele Ludwiga van Beethovena. Pokračovať budú tiež prednášky pre študentov stredných škôl Tolerancia 2. Informácie o aktuálnych podujatiach sú pravidelne zverejňované na našej webovej stránke www.galantskankniznica.sk

Päť zázračných orieškov

Mesto Piešťany sa v dňoch 21. – 24. mája stalo už po piatykrát dejiskom festivalu rozhlasových rozprávok **ZÁZRAČNÝ ORIEŠOK – Kniha v rozhlase – rozhlas v knihe**. Podujatie, ktoré už tradične organizuje Mesto Piešťany, Mestská knižnica mesta Piešťany a Slovenský rozhlas, sa tento rok nieslo v znamení slnka – jeho súčasťou bola totiž aj oslava 80. narodenín detského časopisu Slniečko. Pri tejto príležitosti otvorili v piešťanskej knižnici slávnostnou vernisážou výstavu svojich výtvarných prác najznámejší ilustrátori Slniečka: Martin Kellenberger, Alena Wagnerová a Ján Lengyel. Ich ilustrácie doplnil svojimi slnečnými papierovými maskami známy „papierológ“ Karol Krčmár.

S rozprávkou sa obyvatelia mesta mohli stretnúť doslova na každom kroku, zišli sa tu spisovatelia (Ondrej Sliacky, Daniel Hevier...), ilustrátori (Peter Čisárik, Peter Uchnár, Miloš Kopták, Lubo Paľo, Martina Matlovičová...), rozhlasoví pracovníci, herci, zástupcovia vydavateľstiev. Členovia detskej i odbornej poroty si pozorne vypočuli nahrávky všetkých súťažných rozprávok, aby z nich vybrali tie najlepšie, ktoré si odniesli ocenenia.

V knižnici, ale aj na základných školách v Piešťanoch i okolí, prebiehali počas celých štyroch dní festivalu stretnutia s tvorcami rozprávok. Svoje knižné tituly, ktoré boli zároveň aj súťažnými, prišli predstaviť *Peter Karpinský* (Rozprávky z múzea záhad a tajomstiev), *Peter Palik* (Rozprávky z palety) a *Libuša Friedová* (Rozprávky zo skrine), ktorej rozprávku si mohli deti pozrieť aj v divadelnom prevedení študentov VŠMU. Navštíviť ich prišiel, hoci len v podobe rozhlasovej rozprávky a jej autorov, aj nesmrteľný Emil z Lönnebergu. Pozdrav od Osmijanka deťom priniesla riaditeľka rovnomennej neziskovej organizácie Miroslava Biznárová. Po prvýkrát sa účastníci festivalu mohli stretnúť aj s českou rozprávkovou hrou a dokonca aj živou českou „princeznou“ Hanou Ševčíkovou. Organizátori nezabudli ani na handicapované deti, ktorým sa prišli prihovoriť a predstaviť súťažné rozprávky riaditeľ festivalu Ján Uličiansky a slovenská komisárka Book handicap IBBY UNESCO Gabriela Škorvánková. Ján Uličiansky sa predstavil aj ako autor, spolu s krstnou mamou Milkou Vášáryovou uviedli do života reedíciu knihy *Veveričky a CD Oriešková rozprávka*.

Z výstav si popri spomínanej „slniečkovej“ mohli návštevníci pozrieť originály ilustrácií knihy *Rozprávky z palety* a práce výtvarníka Miloša Koptáka na motívy gréckej mytológie. Na otvorení festivalu vystúpil piešťanský rodák, herec a muzikant Marián Geišberg, herečka *Szidi Tobias* a česká vokálna skupina *Yellow sisters*.

Podujatia festivalu navštívilo takmer 4 000 divákov, vďaka nim sa aj dospelí mohli aspoň na chvíľu opäť stať deťmi a vrátiť sa do čarovného sveta rozprávok.

Päť orieškov je teda rozlúsknutých, do videnia (v našom prípade aj do počutia) o dva roky!

Mgr. Martina Marová, Mestská knižnica mesta Piešťany

Hľadá sa Dobšinský

Pri príležitosti 180. výročia narodenia Pavla Dobšinského – nášho rozprávkového kráľa a tiež Dňa ľudovej rozprávky i Týždňa slovenských knižníc, sme v Knižnici Juraja Fándlyho v Trnave vyhlásili 16. marca 2008 veľké čitateľské pátranie pod názvom **Hľadá sa Dobšinský**.

Počas celého dňa prichádzali malí i väčší čitatelia do knižnice a prinášali v rukách svoje klenoty. Do každej prinesenej knihy pribudla pečiatka s nápisom **Deň ľudovej rozprávky 16. marec**. Za každú prinesenú knihu získali čitatelia kupón do žrebovania o pekné ceny. Rozdali sme 190 pečiatok a odovzdali 190 žrebovacích kupónov.

Keď sme to všetko prečítali a zráтали, zistili sme i niekoľko zaujímavostí. Čitatelia nám priniesli 24 rôznych titulov od Pavla Dobšinského, najmä **Slovenské rozprávky, Prostonárodné slovenské povesti a Trojruža**. Najstaršie prinesené knihy boli vydané v rokoch **1951, 1962 a 1966**. Naši čitatelia nám dovolili nazrieť trochu i do svojho súkromia, a tak sme v knihách objavili krásne a srdečné venovania, či povzbudenie. Napríklad: *Našej dcérenke Barborke* alebo *Veľa chuti do učenia Ti želá primátor mesta Piešťany* alebo *Soňke venuje k narodeninám a meninám spolužiačka a kamarátka Dianka 2006*.

Knihy pochádzali z 11 vydavateľstiev. Najviac zastúpené boli vydavateľstvá **Mladé letá, Ikar a Ottovo nakladateľstvá**. Skutočnosť, že v deň, počas ktorého sme tvorili „Dobšinského rekord“, nebol veľmi teplý ani slnečný a napriek tomu prišli do knižnice desiatky čitateľov, nás presvedčila a povzbudila k uskutočneniu tejto akcie i o rok. Veď posúďte sami:

s tromi knihami prišli otec, mama i dieťa. Najmenším čitateľom, ktorý vkráčať do oddelenia pre deti so svojou mamičkou, ktorá priniesla knihu, bol len ročný Tomáško. Objavil sa i dedko so svojou vnučkou, ba i desať triednych kolektívov, pre ktorých bola pripravená literárna hodina venovaná Pavlovi Dobšinskému.

Tešili sa ony, tešíme sa i my. A radosť - tú potrebujeme predsa každý deň. Tak ako rozprávky... Slávnostné vyhodnotenie súťaže sa uskutočnilo na Libriáde 2008, hostia z vydavateľstva Perfekt, ilustrátor Miroslav Regitko a redaktorka časopisu Fífik Lenka Grešková (na obr.) vylosovali zo 190 súťažných kupónov 6 výhercov, ktorí získali krásne knihy od Pavla Dobšinského. Organizátori udelili zvláštnu cenu aj najmladšiemu účastníkovi Tomáškovi Drobnému z Trnavy.

Veronika Chorvatovičová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, foto: B. Vittek

Novinky z regiónu

Modernizácia čítárne v Galantskej knižnici

Čítáreň a študovňa Galantskej knižnice (na obr.) vznikla v roku 1991 a počas celej svojej existencie tvorí najnavštevovanejšiu časť knižnice. Našla si už svojich stálych používateľov, ktorí využívajú kvalitne vybudovaný príručný fond náučnej literatúry, prístup k externým zdrojom prostredníctvom internetu, prípadne strávia voľný čas pri čítaní svojich obľúbených periodík.

Dobrý dojem z návštevy čítárne a študovne mohlo návštevníkovi narušiť snáď už len prostredie. Finančné zabezpečenie knižnice neumožňovalo v minulosti pristúpiť ku komplexnejšiemu riešeniu interiéru. Jednotlivé oddelenia boli zariaďované spravidla starším nábytkom, ktorý sa podarilo získať z rôznych inštitúcií. Vďaka ústretovosti Trnavského samosprávneho kraja, ktorý je zriaďovateľom Galantskej knižnice, podarilo sa získať

finančné prostriedky, ktoré umožňujú postupnú modernizáciu priestorov. Povaha, rozsah služieb ako i vysoká návštevnosť oddelenia boli impulzom pre vedenie knižnice, aby modernizáciu knižnice začali práve v čítárni a študovni. V priebehu rokov 2006 a 2007 sa zrealizovalo niekoľko interiérových úprav, ako výmena regálov a podlahovej krytiny, výmena okien a zariadenia určeného pre používateľov čítárne. V tomto roku je naplánovaná výmena okien a regálov v multimedialnej časti oddelenia.

O bezpečnosť pracovníkov a návštevníkov oddelenia sa bude starať kamerový bezpečnostný systém, inštalácia ktorého bude zrealizovaná v priebehu 2 – 3 mesiacov. Našou snahou je, i napriek priestorovým obmedzeniam, vytvoriť pre používateľov prívetivé a estetické prostredie, v ktorom môžu získať množstvo informácií a poznatkov, alebo príjemne stráviť svoj voľný čas.

Ivana Gálusová, Galantská knižnica

Knížničný spravodajca. Časopis pre verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja.

Ročník 35, č. 1, rok 2008

Edícia: Metodika. Vydáva Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Zodp. redaktor: Bc. Darina Kráľová

Redakčná rada: Ivana Gálusová, Benjamína Jakubáčová, Alena Kulíšková, Helena Laczová,

Mgr. Dagmar Nováková, Bc. Jana Polakovičová

Neprešlo jazykovou úpravou

Rozsah: 20 s. Nepredajné

Registrácia: KÚ Trnava–99/05706/Hr